

Agendapunt 6

Toekomst foknormen

Proces

Dit AV stuk bestaat uit twee delen die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Het eerste gedeelte volgt uit de besluitvorming van de AV in december 2025. Het tweede deel geeft aan waar we naar toe willen de komende periode.

Tijdens de Algemene Vergadering worden Deel A en Deel B afzonderlijk gepresenteerd en in stemming gebracht.

In de weken voorafgaand aan de AV zullen sessies worden gehouden waar vragen en/of onduidelijkheden besproken kunnen worden.

Wat ligt er nu voor?

In dit voorstel worden twee samenhangende besluiten voorgelegd:

Deel A – directe invoering van een ondergrens

- verplichte screeningsonderzoeken per ras
- koppeling aan stamboomafgifte (niet voldoen = geen stamboom)

Deel B – het gezamenlijke einddoel

- ontwikkeling naar een volledig Gezondheidsgericht Fokbeleid (GGF)
- verdere uitwerking en aanscherping van foknormen per ras

Beide onderdelen vormen samen één systeem, maar worden afzonderlijk in stemming gebracht.

Inleiding

De huidige inrichting van het fokbeleid binnen de Nederlandse kynologie volstaat niet langer. Waar voorheen de nadruk lag op raszuiverheid en registratie, ligt de maatschappelijke en juridische focus inmiddels nadrukkelijk op gezondheid en welzijn van honden.

Per 1 januari 2025 is een eerste stap gezet door bij de dekaangifte te werken met een verklaring, waarbij de fokker bevestigt dat wordt voldaan aan de Wet dieren. Deze werkwijze was bedoeld als borging, maar in de praktijk vond geen structurele inhoudelijke controle plaats op deze verklaring.

Met de invoering per 1 januari 2026 van de controle voorafgaand aan stamboomafgifte is hierin een belangrijke volgende stap gezet. De Raad van Beheer toetst sindsdien actief of er slechte screeningsresultaten geregistreerd staan. De noodzakelijke en volgende stap is om de rasrelevante screeningsonderzoeken te verplichten en te koppelen aan stamboomafgifte. Dit betekent dat de Raad van Beheer actief gaat sturen op naleving van wetgeving en de kwaliteit van de fokkerij.

Zonder verdere uitwerking ontstaat een reëel risico dat:

- stamboomafgifte juridisch wordt aangevochten;
- de Raad van Beheer als stamboekhouder kwetsbaar wordt;
- en het vertrouwen van overheid en maatschappij verder onder druk komt te staan.

Daarbij geldt dat, wanneer de georganiseerde kynologie zelf geen duidelijk kader stelt, externe partijen, zoals overheid of rechter, deze ruimte zullen invullen met generieke maatregelen, zonder ruimte voor maatwerk per ras.

Daarom is het noodzakelijk om nu te komen tot een helder, samenhangend en juridisch houdbaar beleidskader, waarin gezondheid en welzijn structureel centraal staan en de georganiseerde kynologie zelf regie houdt.

Resultaat Foknormen

Gezien de ontwikkelingen is het niet meer houdbaar om een stamboom af te geven met de tekst “voldoet niet aan de voorwaarden”.

Het voorstel is dan ook om géén stambomen meer af te geven als er niet aan de Foknormen is voldaan.

De aanpassingen in het Kynologisch Reglement staan apart in dit AV stuk.

Doorgeschoven vanuit Buitengewone Algemene Vergadering (BAV) 28 maart 2026

Geprotocolleerde onderzoeken zijn de basis voor de screening naar:

- Heupdysplasie (HD);
- Elleboogdysplasie (ED);
- Patella luxatie (PL);
- Oogproblemen (ECVO) en
- Cochleaire Doofheid (CD)

De centrale organisatie en registratie loopt voor de honden met een eigenaar in Nederland via de Raad van Beheer. Centrale registratie van zowel goede als minder goede resultaten is de basis voor een fokbeleid.

Screeningsonderzoeken en Foknormen

De controle van de screeningsonderzoeken gaat vallen onder de Foknormen, met als resultaat dat er geen stambomen worden afgegeven als er niet aan de screeningsverplichting is voldaan. Wanneer er een slechte screeningsuitslag is gevonden gold al dat er geen stambomen werden afgegeven voor de pups. Dit geldt voor alle fokkers ongeacht lidmaatschap van een rasvereniging.

Voor de invoering van verplichte screeningsonderzoeken voorafgaand aan de dekking wordt aan de rasverenigingen gevraagd om aan te geven welke screeningsonderzoeken in de Foknormen voor hun ras opgenomen moeten worden.

Foknormen gelden voor alle fokkers, binnen en buiten de rasvereniging. De vaststelling van de screeningsonderzoeken per ras vindt plaats op basis van een uitvraag onder de

rasverenigingen.

Rasverenigingen worden via een verplichte enquête gevraagd om aan te geven welke screeningsonderzoeken voor hun ras relevant zijn. Indien een rasvereniging binnen de gestelde termijn van vier weken geen input aanlevert, stelt het bestuur de screeningsonderzoeken vast.

Indien meerdere rasverenigingen de belangen van één ras behartigen, kunnen zij ieder afzonderlijk screeningsonderzoeken aandragen. In dat geval geldt als uitgangspunt dat de meest strenge norm wordt overgenomen in de foknormen.

Indien één of meerdere rasverenigingen het niet eens zijn met de overgenomen norm, kunnen zij dit gemotiveerd en onderbouwd kenbaar maken. In dat geval kan de Commissie Gezondheid om een bindend advies worden gevraagd.

Het bestuur van de Raad van Beheer stelt vervolgens de foknormen vast, met inachtneming van de aangeleverde input en eventuele adviezen.

Voor rassen waarvoor geen rasvereniging actief is, stelt het bestuur zelfstandig de foknormen vast.

Zoals in het Kynologisch Reglement is bepaald, geldt tussen publicatie van de foknormen en de daadwerkelijke handhaving een minimale termijn van drie maanden.

Volgende stap

Op basis van behoefte wordt gekeken naar het versneld protocolleren van meer screeningsonderzoeken door overname van al (in het buitenland) geprotocolleerde onderzoeken. Protocolleren en centrale administratie bij de Raad van Beheer zijn daarbij uitgangspunt.

Wanneer deze onderzoeken niet op korte(re) termijn geprotocolleerd kunnen worden bij de Raad van Beheer zullen deze op een andere manier wel beschikbaar gemaakt worden om op te nemen in de Foknormen, denk bijvoorbeeld aan hartonderzoek, EU (Ectopische Ureteren), OCD hak/schouder, LTV, spondylose, IVDD, CM/SM, etc.

ECVO – speciale aandacht

Uitgangspunt is dat wordt aangesloten bij de geldende internationale richtlijnen, waaronder de ECVO- en ACVO manuals, waarin zowel de wijze van onderzoek als de geldigheid van de uitslagen is vastgelegd. Dit betekent dat de geldigheidstermijn 12 maanden bedraagt.

Tegelijkertijd moeten we goed kijken hoe we dit in de praktijk toepassen binnen de fokkerij. Een ECVO-onderzoek laat afwijkingen zien, maar niet elke afwijking betekent automatisch dat een hond ook echt gezondheids- of welzijnsproblemen heeft.

De wet is daar duidelijk in: de oogaandoening mag niet leiden tot schadelijke gevolgen voor welzijn en gezondheid. Dus ja, de ECVO-uitslagen zijn leidend en moeten serieus genomen worden. Bij de minder ernstige aandoeningen is in de ECVO manual het advies “optioneel”

opgenomen. Als zo'n hond toch ingezet wordt voor de fokkerij dan is het advies dat het andere ouderdier vrij is van diezelfde aandoening.

Kort samengevat:

- de ECVO-systematiek en geldigheidstermijnen worden gevolgd;
- afwijkingen worden altijd meegewogen in de fokbeslissing;
- de ernst en betekenis van de afwijking zijn bepalend voor de inzet in de fokkerij.

Op basis van praktijkervaring en monitoring kan het ECVO-onderzoek worden toegevoegd aan of verwijderd uit de foknormen.

Buitenlandse reu

Uitgangspunt is dat wordt voldaan aan de wettelijke inspanningsverplichting van de fokker. Dat betekent dat wanneer er voor een ras bekende gezondheidsrisico's zijn, aantoonbaar moet zijn dat deze zijn meegewogen in de ouderkeuze en – waar nodig – ook daadwerkelijk zijn onderzocht.

De kynologie is internationaal georganiseerd en uitwisseling van genetisch materiaal is essentieel voor het behoud en de verbetering van genetische diversiteit.

Nederlandse wet- en regelgeving is daarbij leidend. Tegelijk moet worden voorkomen dat aanvullende eisen van de Raad van Beheer leiden tot onnodige belemmeringen of het uitsluiten van genetisch waardevolle dieren.

Onderzoeken en eisen kunnen per land verschillen. Het opnieuw inhoudelijk beoordelen van buitenlandse onderzoeken is in de praktijk niet uitvoerbaar en ook niet wenselijk. Daarom wordt gewerkt met toetsbare kaders.

Welke kaders gelden?

- de gebruikte reu voldoet aan de relevante gezondheidsvoorwaarden voor het ras, conform de Nederlandse regelgeving;
- de identiteit van de hond eenduidig is vastgesteld en zichtbaar is op de onderzoeksresultaten (bijvoorbeeld via chipnummer of tatoeage);
- de uitgevoerde screeningsonderzoeken herleidbaar zijn tot een betrouwbare bron (bijvoorbeeld via een nationale kennelclub of dierenartsverklaring);
- de aangeleverde gegevens controleerbaar zijn.

Indien nodig kan de betrokken rasvereniging om aanvullende informatie worden gevraagd.

Uiterlijke kenmerken

Uiterlijke kenmerken die de gezondheid en het welzijn van de hond of zijn nakomelingen kunnen schaden, zijn niet wenselijk binnen de fokkerij. In de praktijk komen dergelijke kenmerken echter nog voor en worden deze niet altijd als zodanig herkend of erkend.

Rasverenigingen worden daarom opgeroepen om voor hun ras actief in kaart te brengen welke uiterlijke kenmerken mogelijk risico's vormen voor gezondheid en welzijn. Waar nodig worden deze kenmerken gemeten, gevolgd en bijgestuurd in het fokbeleid.

Het doel hiervan is dat de georganiseerde kynologie zelf tijdig verantwoordelijkheid neemt, zodat aanvullende externe regelgeving over uiterlijke kenmerken zoveel mogelijk kan worden voorkomen.

De verdere uitwerking hiervan maakt onderdeel uit van het Gezondheidsgericht Fokbeleid (GGF) en wordt nader beschreven in deel B van dit AV-stuk.

Aanpassingen Kynologisch Reglement

In het Kynologisch Reglement is momenteel bepaald dat stambomen worden afgegeven, waarbij wordt vermeld of de oudercombinatie voldoet aan de foknormen. Aangezien voortaan geen stambomen meer worden afgegeven indien niet aan de foknormen is voldaan, is een aanpassing van het Kynologisch Reglement noodzakelijk.

Artikel I.4 KR (nieuw)

1. In reglementen en uitvoeringsregels van de Raad van Beheer wordt verstaan onder:
sub @: GGF: Gezondheidsgericht Fokbeleid. Per ras wordt op basis van data en analyse vastgesteld welke gezondheidsrisico's, kenmerken en aandachtspunten relevant zijn. De rasvereniging stelt het GGF op. Het GGF bepaalt de inhoudelijke richting en onderbouwing van het fokbeleid en vormt het fundament van de foknormen.

Artikel III.14 KR (oud)

1. De inschrijving in de Nederlandse stamboekhouding wordt geweigerd, indien
 - a. inschrijving op grond van Afdeling 1 niet mogelijk is;
 - b. de Raad van Beheer van oordeel is, dat de juistheid van de bij of naar aanleiding van de dekaangifte en/of de geboorte-aangifte_en/of het verzoek tot inschrijving verstrekte gegevens onvoldoende vaststaat;
 - c. de Fokker en/of de Eigenaar van de vaderhond naar het oordeel van de Raad van Beheer onvoldoende medewerking verleent aan een onderzoek naar de juistheid van de onder b bedoelde gegevens;
 - d. de Raad van Beheer van oordeel is dat de raszuiverheid van de betrokken hond ondanks de inschrijving in een door de F.C.I. erkende buitenlandse stamboekhouding onvoldoende vaststaat;
 - e. de betrokken hond niet vanwege de Raad van Beheer of een door de F.C.I. erkende buitenlandse instantie is geïdentificeerd;
 - f. de Fokker ten tijde van de worp de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt;
 - g. de betrokken hond niet in eigendom aan een natuurlijk persoon toebehoort;
 - h. de betrokken hond in het buitenland is geboren en niet is ingeschreven in een in het land van geboorte bijgehouden en door de F.C.I. erkende stamboekhouding;
 - i. de betrokken hond in Nederland is geboren en reeds in een door de F.C.I. erkende buitenlandse stamboekhouding is ingeschreven;
 - j. de inschrijving in strijd zou zijn met een door het Tuchtcollege opgelegde straf;
 - k. niet voldaan is aan de in artikel III.14A genoemde voor het ras vastgestelde nadere voorwaarden;
 - l. de betrokken hond geboren is uit een combinatie zoals genoemd in artikel VIII.2;
 - m. het een nakomeling betreft van één of meer ouderdieren waarvoor een Fokverbod is opgelegd, zoals uitgewerkt in artikel VIII.9;
 - n. geconstateerd is dat de betrokken Fokker dit reglement heeft overtreden. Wanneer de overtreding betrekking heeft op titel 3 van Hoofdstuk VI zal de Raad van Beheer het verzoek tot inschrijving in de Nederlandse stamboekhouding aanhouden tot het moment dat het Tuchtcollege uitspraak heeft gedaan en deze onherroepelijk is geworden;

-
- o. de afstamming van het in te schrijven nest, waarvoor de Fokker conform de artikelen III.21 en III.22 dek- en geboorteaangifte heeft gedaan, niet is vastgesteld door middel van een DNA-onderzoek.
 2. In afwijking van het eerste lid onder h behoeft de inschrijving niet geweigerd te worden, indien
 - a. in het land van geboorte geen door de F.C.I. erkende stamboekhouding wordt bijgehouden en de hond geboren is uit ouders die in een door de F.C.I. erkende stamboekhouding zijn ingeschreven. Voorwaarde voor inschrijving in de Nederlandse stamboekhouding van deze honden is dat zij voorafgaand aan de inschrijving eerst een afstammingsonderzoek ondergaan;
 - b. het een Nederlands ras betreft, het land van geboorte wel een erkende FCI stamboekhouding bijhoudt, maar registratie niet mogelijk is omdat het betrokken ras aldaar niet erkend wordt.
 3. Een besluit tot weigering van een inschrijving wordt met opgave van redenen aan de verzoeker meegedeeld.

Artikel III.14 KR (nieuw)

1. De inschrijving in de Nederlandse stamboekhouding wordt geweigerd, indien
 - a. inschrijving op grond van Afdeling 1 niet mogelijk is;
 - b. de Raad van Beheer van oordeel is, dat de juistheid van de bij of naar aanleiding van de dekaangifte en/of de geboorte-aangifte_en/of het verzoek tot inschrijving verstrekte gegevens onvoldoende vaststaat;
 - c. de Fokker en/of de Eigenaar van de vaderhond naar het oordeel van de Raad van Beheer onvoldoende medewerking verleent aan een onderzoek naar de juistheid van de onder b bedoelde gegevens;
 - d. de Raad van Beheer van oordeel is dat de raszuiverheid van de betrokken hond ondanks de inschrijving in een door de F.C.I. erkende buitenlandse stamboekhouding onvoldoende vaststaat;
 - e. de betrokken hond niet vanwege de Raad van Beheer of een door de F.C.I. erkende buitenlandse instantie is geïdentificeerd;
 - f. de Fokker ten tijde van de worp de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt;
 - g. de betrokken hond niet in eigendom aan een natuurlijk persoon toebehoort;
 - h. de betrokken hond in het buitenland is geboren en niet is ingeschreven in een in het land van geboorte bijgehouden en door de F.C.I. erkende stamboekhouding;
 - i. de betrokken hond in Nederland is geboren en reeds in een door de F.C.I. erkende buitenlandse stamboekhouding is ingeschreven;
 - j. de inschrijving in strijd zou zijn met een door het Tuchtcollege opgelegde straf;
 - k. niet voldaan is aan de in artikel III.14A genoemde voor het ras vastgestelde nadere voorwaarden;
 - l. de betrokken hond geboren is uit een combinatie zoals genoemd in artikel VIII.2;
 - m. het een nakomeling betreft van één of meer ouderdieren waarvoor een Fokverbod is opgelegd, zoals uitgewerkt in artikel VIII.9;
 - n. geconstateerd is dat de betrokken Fokker dit reglement heeft overtreden. Wanneer de overtreding betrekking heeft op titel 3 van Hoofdstuk VI zal de Raad van Beheer het verzoek tot inschrijving in de Nederlandse stamboekhouding aanhouden tot het moment dat het Tuchtcollege uitspraak heeft gedaan en deze onherroepelijk is geworden;
 - o. de afstamming van het in te schrijven nest, waarvoor de Fokker conform de artikelen III.21 en III.22 dek- en geboorteaangifte heeft gedaan, niet is vastgesteld door middel van een DNA-onderzoek;
 - p. het een nakomeling betreft die in strijd met de Foknormen, zoals bedoeld in artikel VIII.7, is gefokt.**

-
2. In afwijking van het eerste lid onder h behoeft de inschrijving niet geweigerd te worden, indien
 - a. in het land van geboorte geen door de F.C.I. erkende stamboekhouding wordt bijgehouden en de hond geboren is uit ouders die in een door de F.C.I. erkende stamboekhouding zijn ingeschreven. Voorwaarde voor inschrijving in de Nederlandse stamboekhouding van deze honden is dat zij voorafgaand aan de inschrijving eerst een afstammingsonderzoek ondergaan;
 - b. het een Nederlands ras betreft, het land van geboorte wel een erkende FCI stamboekhouding bijhoudt, maar registratie niet mogelijk is omdat het betrokken ras aldaar niet erkend wordt.
 3. Een besluit tot weigering van een inschrijving wordt met opgave van redenen aan de verzoeker meegedeeld.

Artikel III.36 KR (oud)

1. Door of vanwege de Raad van Beheer kunnen door middel van een stempelafdruk, perforatie of anderszins bijzondere aantekeningen op een af te geven of reeds afgegeven Stamboom onderscheidenlijk afstammingsbewijs worden aangebracht.

2. Indien artikel III.12, eerste lid onder h, van toepassing is, wordt de aanduiding “Niet erkende kleur”, “Niet erkende vacht”, “Niet erkende grootte” of “Niet erkende oordracht” op de Stamboom onderscheidenlijk het afstammingsbewijs vermeld.

3. De in titel 3 van hoofdstuk VIII bedoelde voorwaarden - die toezien op de minimale leeftijd van beide ouderdieren, gezondheidsonderzoeken en gedragstesten – worden, met inachtneming van artikel VIII.7, vastgesteld door het Bestuur nadat de rasvereniging(en) voor het betreffende ras de door haar gewenste normen heeft/hebben aangeleverd. De voorwaarden, waaraan de combinatie van een ras moet voldoen, worden vastgelegd in de foknormen en zijn openbaar.

4. Op de Stamboom van de in Nederland geboren hond wordt kenbaar gemaakt of de ouderdieren voldoen aan deze aanvullende voorwaarden middels opname van de navolgende zin: “Deze hond is geboren uit ouderdieren die wel/niet*) voldoen aan de aanvullende leeftijds-, gezondheids- en gedragseisen die gelden voor het betreffende ras”.

*) doorhalen wat niet van toepassing is

Artikel III.36 KR (nieuw)

1. Door of vanwege de Raad van Beheer kunnen door middel van een stempelafdruk, perforatie of anderszins bijzondere aantekeningen op een af te geven of reeds afgegeven Stamboom onderscheidenlijk afstammingsbewijs worden aangebracht.

2. Indien artikel III.12, eerste lid onder h, van toepassing is, wordt de aanduiding “Niet erkende kleur”, “Niet erkende vacht”, “Niet erkende grootte” of “Niet erkende oordracht” op de Stamboom onderscheidenlijk het afstammingsbewijs vermeld.

3. De in titel 3 van hoofdstuk VIII bedoelde voorwaarden - die toezien op de minimale leeftijd van beide ouderdieren, gezondheidsonderzoeken en gedragstesten – worden, met inachtneming van artikel VIII.7, vastgesteld door het Bestuur nadat de rasvereniging(en) voor het betreffende ras de door haar gewenste normen heeft/hebben aangeleverd. De voorwaarden, waaraan de combinatie van een ras moet voldoen, worden vastgelegd in de foknormen en zijn openbaar.

4. Vervallen

Artikel VIII.7 KR (oud)

1. Mochten de meningen van het Bestuur en de vereniging(en) over de voorwaarden voor de foknormen, waaraan de ouderdieren van het betreffende ras dienen te voldoen, niet met elkaar overeenkomen, dan hebben beide partijen de mogelijkheid om hun verschil van mening binnen één maand nadat het geschil geconstateerd is voor te leggen aan de Commissie Gezondheid.

2. Elke betrokken rasvereniging kan een deskundige op het gebied van diergeneeskunde en/of genetica aanwijzen, welke door de Commissie Gezondheid geraadpleegd wordt. Dit kunnen voor elke betrokken rasvereniging afzonderlijke personen zijn. Deze deskundigen dienen aangewezen te zijn bij voorlegging van het geschil aan de Commissie Gezondheid;

3. De Commissie Gezondheid kan te allen tijde externe expertise inroepen van een deskundige met een diergeneeskundige en/of genetische achtergrond c.q. iemand die op wetenschappelijk niveau bezig is met onderzoeken en/of plannen van aanpak op het terrein waarvoor de commissie deskundigheid nodig acht.

4. De Commissie Gezondheid geeft binnen twee maanden na voorlegging van het geschil een gemotiveerd en bindend advies aan het Bestuur waarbij tevens de duur van dit advies wordt aangegeven. Het Bestuur neemt binnen twee maanden op basis van het bindende advies een besluit.

5. Conform artikel III.36 lid 3 worden de normen voor de foknormen vastgelegd door het Bestuur.

6. Conform artikel 32 lid 4 Huishoudelijk Reglement stelt het Bestuur met betrekking tot de foknormen uitvoeringsregels op.

Artikel VIII.7 KR (nieuw)

1. Voor elk ras worden voorwaarden voor de fokkerij (foknormen) vastgesteld, op basis waarvan wordt bepaald of voor een nest stambomen kunnen worden afgegeven, zoals bedoeld in artikel III.14. De Rasvereniging stelt voor het ras (dan wel de rassen), waarvan zij de belangen behartigt, voorwaarden aan het bestuur voor. Indien er voor één ras meerdere Rasverenigingen aangesloten zijn en zij afwijkende voorstellen indienen, dan neemt het Bestuur in beginsel de strengste norm over.

2. Aanpassingen in de Foknormen vinden plaats op basis van het Gezondheidsgericht Fokbeleid (GGF) van het betreffende ras

3. Het Bestuur stelt de foknormen per ras vast op basis van de door de rasvereniging(en) aangeleverde voorstellen. Het Bestuur kan hiervan afwijken indien daar zwaarwegende gronden voor zijn en motiveert dit besluit richting de betrokken rasvereniging(en).

4. Het Bestuur kan over de vast te stellen normen per ras advies inwinnen bij de Commissie Gezondheid.

5. Indien het Bestuur besluit de Commissie Gezondheid om advies te vragen, geldt dit advies als bindend voor het Bestuur en de betrokken rasvereniging(en).

6. De Commissie Gezondheid brengt binnen een redelijke termijn, doch uiterlijk binnen één maand na voorlegging, een gemotiveerd en bindend advies uit. Het Bestuur stelt de foknormen vast conform dit advies.

7. Conform artikel III.36 lid 3 worden de normen voor de foknormen vastgesteld door het Bestuur.

8. Conform artikel 32 lid 4 Huishoudelijk Reglement stelt het Bestuur met betrekking tot de foknormen uitvoeringsregels op.

Artikel VIII.8 (*oud*)

Met de betrokken rasvereniging(en) worden afspraken gemaakt over de ingangsdatum van de onderzoeken waaraan voldaan moet worden. Deze datum ligt in elk geval tussen de vijf maanden en tien maanden vanaf het moment waarop het besluit op de website van de Raad van Beheer is gepubliceerd. Het definitief vastleggen van de ingangsdatum is voorbehouden aan de Raad van Beheer.

Artikel VIII.8 (*nieuw*)

Met de betrokken rasvereniging(en) worden afspraken gemaakt over de ingangsdatum van de onderzoeken waaraan voldaan moet worden. Deze datum bedraagt minimaal drie maanden vanaf het moment waarop het besluit op de website van de Raad van Beheer is gepubliceerd. Het definitief vastleggen van de ingangsdatum is voorbehouden aan het Bestuur.

Wat betekent dit concreet?

Voor fokkers

- Voor het fokken moet worden voldaan aan de verplichte screeningsonderzoeken die voor het ras zijn vastgesteld.
- Deze onderzoeken moeten voorafgaand aan de dekking zijn uitgevoerd en geregistreerd.
- Indien niet aan de foknormen is voldaan, worden geen stambomen afgegeven voor de pups.
- Dit geldt voor alle fokkers, ongeacht lidmaatschap van een rasvereniging.
- Bij gebruik van een buitenlandse reu moet aantoonbaar zijn dat de relevante onderzoeken zijn uitgevoerd en controleerbaar zijn.

Voor rasverenigingen

- Rasverenigingen leveren via de uitvraag aan welke screeningsonderzoeken voor hun ras relevant zijn.
- Deze input vormt de basis voor de vaststelling van de foknormen.
- Indien meerdere rasverenigingen actief zijn binnen één ras, wordt in beginsel de meest strenge norm gehanteerd.
- Rasverenigingen hebben een belangrijke rol in het onderbouwen en verder ontwikkelen van het fokbeleid (richting GGF).
- Het bestuur van de Raad van Beheer stelt uiteindelijk de foknormen vast en borgt de handhaving.

Proces en planning richting besluitvorming

Om te komen tot besluitvorming in de Algemene Vergadering van 11 juni 2026 wordt het volgende proces doorlopen:

1. **28 april 2026** – Verspreiding AV-stuk aan leden
2. **1 mei 2026** – Start verplichte enquête met uitvraag onder rasverenigingen
3. **Mei 2026** – Organisatie van fysieke en online informatie- en Q&A-bijeenkomsten
4. **11 juni 2026** – Algemene Vergadering en besluitvorming

Na besluitvorming volgt:

5. **Per 1 juli 2026** – Publicatie van de foknormen
6. **Per 1 oktober 2026** – Handhaving van de foknormen (mits ICT gereed)

Besluitvorming

1. **Aanpassing Kynologisch Reglement (KR)**
De huidige systematiek, waarbij op de stamboom wordt vermeld of een oudercombinatie wel of niet voldoet aan de foknormen, wordt gewijzigd. Voortaan geldt dat alleen stambomen worden afgegeven indien aan de foknormen is voldaan.
Inwerkingtreding: 1 juli 2026
2. **Foknormen op basis van screeningsonderzoeken**
De uitslagen van de vijf verplichte screeningsonderzoeken (HD, ED, PL, ECVO en CD), zoals reeds van toepassing per 1 januari 2026 en voor zover relevant voor het ras, vormen de basis voor de foknormen en daarmee voor de afgifte van stambomen.

Publicatie foknormen: 1 juli 2026

Handhaving foknormen: 1 oktober 2026, of zo spoedig mogelijk daarna indien ICT-aanpassingen dit vereisen

Deel B

Dit deel beschrijft de verdere ontwikkeling van het fokbeleid na de invoering van de ondergrens zoals vastgelegd in Deel A.

Waar Deel A ziet op directe invoering en handhaving van minimale eisen, richt Deel B zich op de verdere uitwerking naar een samenhangend en toekomstbestendig systeem.

Inleiding

De kynologie ontwikkelt zich in een richting waarin gezondheid en welzijn van honden centraal staan. Tegelijkertijd stellen wetgeving, jurisprudentie en maatschappelijke verwachtingen steeds hogere eisen aan de inrichting van het fokbeleid.

Deze ontwikkelingen vragen om een samenhangend en toekomstbestendig systeem, waarin gezondheid, gedrag en welzijn aantoonbaar worden geborgd en keuzes uitlegbaar en verdedigbaar zijn, zowel binnen de georganiseerde kynologie als daarbuiten.

Uitgangspunt is dat de georganiseerde kynologie hierin zelf regie houdt, met ruimte voor rasspecifieke invulling en met behoud van de rol van rasverenigingen.

Naast erfelijke aandoeningen en algemene gezondheid spelen ook uiterlijke kenmerken een belangrijke rol in de wetgeving en maatschappelijke discussie van het fokbeleid.

Uitgangspunten

1) **Gezondheid en welzijn**

Gezondheid en welzijn zijn leidend in alle onderdelen van het fokbeleid.

2) **Onderbouwing**

Normstelling is gebaseerd op inhoudelijke analyse en, waar mogelijk, op data.

3) **Maatwerk**

Er wordt gewerkt met rasspecifieke invulling binnen een uniforme systematiek.

4) **Genetische diversiteit**

Behoud van genetische variatie is een randvoorwaarde voor duurzaam fokbeleid.

5) **Internationale context**

Internationale samenwerking en uitwisseling blijven mogelijk, binnen de kaders van gezondheid, transparantie en controleerbaarheid.

Deze uitgangspunten vormen de basis voor de verdere ontwikkeling van het fokbeleid.

Toekomstbeeld

Het toekomstbeeld is een systeem waarin:

- gezondheid, gedrag en welzijn structureel centraal staan
- normstelling consistent, uitlegbaar en controleerbaar is
- keuzes worden gebaseerd op data en inhoudelijke analyse
- ruimte bestaat voor rasspecifiek maatwerk
- het systeem standhoudt richting overheid, maatschappij en rechtspraak

De stamboom fungeert daarbij als aantoonbaar kwaliteitskenmerk van verantwoorde fokkerij.

Opbouw van het systeem

Het fokbeleid bestaat uit drie samenhangende onderdelen.

1) Verenigingsfokreglement (VFR)

Het VFR bevat de rasspecifieke regels en blijft het instrument van de rasvereniging. Het VFR sluit aan op de foknormen en geldende wet- en regelgeving.

2) Foknormen

De foknormen vormen het centrale toetsingskader en geven aan onder welke voorwaarden gefokt kan worden en stambomen afgegeven worden.

3) Gezondheidsgericht Fokbeleid (GGF)

Het GGF vormt het inhoudelijke fundament. Per ras wordt op basis van data en analyse vastgesteld welke gezondheidsrisico's, (uiterlijke) kenmerken en aandachtspunten relevant zijn.

Samenhang tussen deze onderdelen is als volgt:

GGF bepaalt de inhoudelijke richting en onderbouwing voor het fokbeleid, de foknormen is de vertaling naar toetsbare normen, het VFR geeft nadere invulling binnen het ras.

Gefaseerde ontwikkeling

De ontwikkeling van het fokbeleid verloopt in een aantal opeenvolgende fases, waarbij snelheid en zorgvuldigheid worden gecombineerd.

De huidige situatie vraagt om directe actie. Daarom wordt fase 1 niet gezien als een voorbereidingsfase, maar als een onmiddellijke implementatie van een bindende ondergrens.

Uitgangspunt hierbij is dat bestaande en reeds toegepaste normen – waaronder screeningsonderzoeken en bepalingen uit Verenigingsfokreglementen – zo veel mogelijk direct worden overgenomen en omgezet naar foknormen.

Hiermee wordt voorkomen dat noodzakelijke maatregelen worden uitgesteld en ontstaat per direct een toetsbaar en handhaafbaar systeem.

Tegelijkertijd wordt erkend dat verdere verfijning en onderbouwing per ras noodzakelijk is. Daarom start fase 2 direct aansluitend op fase 1, waarbij rasverenigingen actief worden betrokken bij de verdere invulling en onderbouwing van normen.

Op deze manier wordt snelheid gecombineerd met zorgvuldigheid en draagvlak.

Fase 1-verplichte screeningstesten per ras

In deze periode worden de verplichte screeningsonderzoeken per ras vastgesteld en ingeregeld. Hiermee wordt per direct een duidelijke en handhaafbare ondergrens geïntroduceerd voor alle fokkers ongeacht lidmaatschap rasvereniging.

Deel A van dit AV stuk geeft aan wat hiervoor geregeld en besloten moet worden

Publicatie 1 juli 2026
Handhaving vanaf 1 oktober 2026

De verdere ontwikkeling van het fokbeleid richt zich op verdieping, onderbouwing en structurele doorontwikkeling.

Fase 2 – Ras-specifieke invulling

In deze fase worden de foknormen per ras verder uitgewerkt. Hierbij wordt gebruikgemaakt van bestaande data, praktijkervaring en input van rasverenigingen.

Resultaat:

- uitbreiding en aanscherping van foknormen per ras
- betere aansluiting bij rasset specifieke risico's
- meer transparantie in normstelling

Start direct na implementatie fase 1

Fase 3 – Implementatie Gezondheidsgericht Fokbeleid (GGF)

In deze fase wordt per ras een samenhangend en datagedreven beleid ontwikkeld. Het systeem wordt ingericht volgens een continue verbetercyclus (PDCA):

Plan: analyse en vaststellen van beleid

Do: toepassen van normen

Check: monitoring en evaluatie

Act: bijstellen op basis van inzichten

Deze werkwijze borgt dat het fokbeleid niet statisch is, maar zich continu ontwikkelt op basis van nieuwe inzichten en gegevens. Analyse vindt plaats op onder meer:

- erfelijke aandoeningen
- populatieopbouw en genetische diversiteit
- gedrag en welzijn
- uiterlijke kenmerken

De uitkomsten worden vertaald naar onderbouwde foknormen.

Uiterlijke kenmerken

Binnen het voorgestelde systeem van het GGF worden dergelijke kenmerken expliciet meegenomen in de beoordeling.

Dit betekent dat:

- ras-specifieke risico's ten aanzien van uiterlijke kenmerken worden geïnventariseerd en geanalyseerd binnen het GGF ;
- en dat, waar nodig, normen worden ontwikkeld om schadelijke kenmerken te voorkomen of te beperken.

Op deze manier wordt invulling gegeven aan de wettelijke verplichting om te voorkomen dat dieren worden gefokt met kenmerken die hun gezondheid of welzijn aantasten. Tegelijkertijd wordt aangesloten bij de toenemende maatschappelijke en politieke aandacht voor het terugdringen van schadelijke uiterlijke kenmerken bij gezelschapsdieren.

Periode: start vanaf oktober 2026

Fase 4 – Doorontwikkeling en borging

In deze fase wordt het systeem verder ontwikkeld tot een dynamisch en toekomstbestendig geheel. Op basis van data, praktijkervaring en nieuwe inzichten worden foknormen en beleid continu geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

- Er wordt gewerkt volgens een doorlopende cyclus van:meten
- analyseren
- bijstellen

Hiermee wordt geborgd dat het fokbeleid actueel blijft en aansluit bij ontwikkelingen in gezondheid, welzijn en maatschappij.

Periode: Vanaf derde kwartaal 2027 en verder

Tijdpad op hoofdlijnen

De ontwikkeling van het fokbeleid verloopt gefaseerd en sluit aan op de invoering van de foknormen zoals beschreven in deel A.

Na het inregelen van de screeningsonderzoeken per ras in 2026 volgt:

- Q1 2027: start van de uitwerking per ras en eerste resultaten van de rassespecifieke invulling
- Oktober 2026 - medio 2027: gefaseerde implementatie van het Gezondheidsgericht Fokbeleid (GGF) per ras
- Q3 2027 en verder: doorontwikkeling en continue bijsturing

Het tempo van implementatie kan per ras verschillen, afhankelijk van beschikbare data en complexiteit.

Besluitvorming:

- De Algemene Vergadering stelt het in dit deel beschreven toekomstbeeld en de ontwikkeling naar een Gezondheidsgericht Fokbeleid (GGF) vast.
- De Algemene Vergadering mandateert het bestuur om, in samenwerking met rasverenigingen, dit beleid gefaseerd per ras verder uit te werken en te implementeren, binnen de kaders van dit besluit en de geldende wet- en regelgeving.
- Het bestuur stelt, waar nodig, nadere regels en uitvoeringsbepalingen vast die noodzakelijk zijn voor een effectieve en controleerbare toepassing.

Het bestuur legt periodiek verantwoording af aan de Algemene Vergadering over de voortgang en gemaakte keuzes.